

Informacja o działalności Kolegium IPN

W roku 2020 Kolegium IPN kontynuowało swoją działalność w dotychczasowym składzie: dr hab. Sławomir Cenckiewicz, prof. Jan Draus, prof. Piotr Franaszek, ks. prof. Józef Marecki, prof. Andrzej Nowak, prof. Wojciech Polak, Bronisław Wildstein, prof. Tadeusz Wolsza i Krzysztof Wyszowski. Pracami Kolegium kierował Wojciech Polak, którego zastępcami byli: Piotr Franaszek, Tadeusz Wolsza i Krzysztof Wyszowski. Podczas posiedzenia 30 czerwca zgodnie z regulaminem organizacyjnym Kolegium w wyniku wyborów funkcję przewodniczącego na nową roczną kadencję ponownie powierzyło Wojciechowi Polakowi, a jego zastępcami zostali: Sławomir Cenckiewicz, Piotr Franaszek oraz Tadeusz Wolsza. Kolegium odbyło 12 posiedzeń, w których poza jego członkami uczestniczyli: prezes IPN dr Jarosław Szarek bądź delegowani przez niego przedstawiciele, którzy informowali o bieżących sprawach związanych z działalnością Instytutu oraz odpowiadali na pytania i interpelacje, które wpłynęły do Kolegium lub zostały wniesione przez jego członków. Ponadto w posiedzeniach brali udział również goście zewnętrzni, dyrektorzy i wicedyrektorzy poszczególnych pionów Instytutu oraz pracownicy merytoryczni.

W posiedzeniu Kolegium 14 stycznia uczestniczyli wicemarszałek Sejmu prof. Ryszard Terlecki, sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Sebastian Kaleta oraz Jacek Pawłowicz, dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL. Omówiono wówczas możliwości współpracy między Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie a Instytutem Pamięci Narodowej. Członkowie Kolegium zapoznali się z projektem sprawozdania z działalności Kolegium IPN za rok 2019.

25 lutego koordynatorzy centralnych projektów badawczych przedstawili stan zaawansowania realizacji centralnych projektów badawczych przez pracowników OIPN w Lublinie, Białymstoku, Gdańsku, Rzeszowie. Dyrektor Biura Edukacji Narodowej Adam Hlebowicz omówił harmonogram przygotowań IPN do obchodów 40. rocznicy powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przypadającej w 2020 r.

Podczas posiedzenia 10 marca prezes IPN dr Jarosław Szarek przedłożył Kolegium projekt „Informacji o działalności Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu” za rok 2019, przedkładanej Sejmowi RP i Senatowi RP. Po obradach członkowie Kolegium udali się do nowej placówki edukacyjnej IPN „Strzelecka 8” – Izby Pamięci poświęconej więźniom aresztu Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego.

28 kwietnia w związku z wprowadzeniem stanu epidemii w Polsce oraz działaniami profilaktycznymi, aby ograniczyć rozszerzanie się koronawirusa, obrady przeprowadzono w formie telekonferencji, podczas której koordynatorzy centralnych projektów badawczych przedstawili stan zaawansowania realizacji centralnych projektów badawczych przez pracowników OIPN w Krakowie i Warszawie oraz Delegaturze w Kielcach. Podjęto wówczas też uchwałę w sprawie regulaminu organizacyjnego Kolegium, w której wprowadzono możliwość prowadzenia obrad z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość w czasie rzeczywistym w przypadku wystąpienia m.in. stanu epidemii oraz uchwałę w sprawie odwołań w przypadku odmowy uznania przez prezesa IPN grobu za grób weterana walk o wolność

i niepodległość Polski. Ponadto wydano oświadczenie o następującej treści: „25 kwietnia 2020 r. na stronie internetowej »Jewish.pl« ukazał się tekst prof. Jana Grabowskiego pt. *Nacjonalistyczna ofensywa na temat historii Zagłady*. Tekst ów zawiera niczym niepoparte ataki na Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Getta Warszawskiego oraz na osobę dr. Tomasza Domańskiego, autora refleksji źródłoznawczych na temat książki *Dalej jest noc*. Prof. Jan Grabowski używa określeń np. takich: »niesławny IPN«, »komando kilku pracowników IPN«, »nacjonalistyczna ofensywa na temat historii Zagłady« itp. Szczególnie bolesne są zupełnie gołosłowne ataki na osobę bardzo zasłużonego i rzetelnego historyka dr. Tomasza Domańskiego. Profesor Jan Grabowski nie przytacza w swoim tekście żadnych konkretnych i rzeczowych argumentów, ich miejsce zajmują inwektywy. Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej oświadcza z naciskiem, że nie godzi się z taką metodą polemiki. Zadaniem naukowca jest bowiem opieranie się na konkretnych faktach i wydarzeniach oraz dokonywanie ich poprawnej metodologicznie interpretacji”.

26 maja dyrektor Biura Badań Historycznych prof. Włodzimierz Suleja podczas wideokonferencji przedstawił raport oceny pionu badań historycznych IPN na podstawie stopnia zaawansowania prac nad publikacjami naukowymi. W związku z tym, że 1 sierpnia 2020 r. miało nastąpić przedawnienie większości zbrodni komunistycznych, Kolegium wydało pilne oświadczenie w tej sprawie, skierowane do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, domagające się przedłużenia okresu karalności zbrodni komunistycznych. Z uwagi na powyższe 31 lipca 2020 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o IPN zgodnie, z którą zbrodnie komunistyczne podobnie jak zbrodnie przeciwko ludzkości oraz zbrodnie wojenne nie ulegają przedawnieniu.

30 czerwca Kolegium przyjęło uchwałą (7 głosami „za”, przy jednym „przeciw”) „Sprawozdanie z działalności Instytutu za 2019 r.”, złożone przez dr. Jarosława Szarka, prezesa Instytutu Pamięci Narodowej zgodnie z art. 24a ustawy o IPN.

Podczas posiedzenia 14 lipca dyrektor AIPN Marzena Kruk przedstawiła szczegóły współpracy międzynarodowej Instytutu Pamięci Narodowej w ramach działalności naukowej i archiwalnej realizowanej przez AIPN. Ponadto członkowie Kolegium wydali oświadczenie: „Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej opowiada się za przeniesieniem Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu do struktur prokuratury powszechnej. W związku z tym zwraca się do Ustawodawców o podjęcie kroków zmierzających do nowelizacji ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w wyżej wskazanym zakresie. Jednocześnie Kolegium IPN deklaruje pomoc w pracach nad nowelizacją ustawy”.

25 sierpnia wysłuchano sprawozdania naczelnika Oddziałowego Biura Badań Historycznych w Katowicach dr. hab. Adama Dziuroka z działalności pionu naukowego oddziału IPN w Katowicach oraz omówiono przedsięwzięcia zaplanowane z okazji 100. rocznicy wybuchu trzeciego powstania śląskiego.

15 września omówiono realizację przez Instytut Pamięci Narodowej ustawowego zadania w zakresie identyfikacji osób, które straciły życie w skutek walki z narzuconym systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych w okresie od dnia 8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

13 października Kolegium wysłuchało informacji prezesa IPN dr. Jarosława Szarka, który towarzyszył Prezydentowi RP Andrzejowi Dudzie podczas oficjalnej wizyty na Ukrainie w związku z 80. rocznicą zbrodni katyńskiej. Ponadto pełniąca obowiązki dyrektora dr Dorota Koczwańska-Kalita przedstawiła sprawozdanie z działalności Biura Prezesa i Komunikacji Społecznej Instytutu Pamięci Narodowej, którym kieruje.

Na posiedzenie 24 listopada zaproszono prof. dr. hab. Marka Wierzbickiego w związku z powołaniem go na stanowisko pełniącego obowiązki dyrektora Biura Badań Historycznych, aby wysłuchać jego sprawozdania. Ponadto członkowie Kolegium zapoznali się z opinią Biura Prawnego IPN na temat wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego dotyczącego zastosowania przepisów RODO w sprawie przetwarzania danych osobowych przez Instytut Pamięci Narodowej oraz uchwałą Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r. odnoszącą się do kryterium „służby na rzecz totalitarnego

państwa” określonego w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 723). Omówiono także zapisy ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów w zakresie postępowań autolustracyjnych.

8 grudnia dyrektor Wydawnictwa Instytutu Pamięci Narodowej Izabela Matuszewska podsumowała pracę Wydawnictwa w mijającym roku oraz przedstawiła plan wydawniczy na rok 2021.

Kolegium w trakcie posiedzeń podjęło cztery uchwały w sprawie zgłoszonych przez prezesa kandydatów na stanowiska kierownicze wymienione w statucie IPN w związku z realizacją art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o IPN. Wypełniając obowiązki wynikające z art. 36 ust. 9 ustawy o IPN, wydało pięć opinii na wniosek prezesa IPN – odnośnie do odwołań od decyzji administracyjnych dyrektorów oddziałów Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie nieudostępniania dokumentów. W związku z art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski, Kolegium rozpatrzyło sześć odwołań od decyzji prezesa odmawiającej uznania danego grobu za grób weterana walk o wolność i niepodległość Polski. Ponadto podjęło dwie decyzje na podstawie art. 4a ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych.

Instytut Pamięci Narodowej, realizując zadania ustawowe związane z utrwalaniem pamięci o bohaterach narodowych i upowszechnianiem wiedzy o najnowszej historii Polski, przyznaje nagrody, w których jury zasiada przewodniczący Kolegium, jako wiceprzewodniczący Kapituły nagród „Kustosz Pamięci Narodowej” i „Świadek Historii”. Dlatego w roku sprawozdawczym osobiście uczestniczył w spotkaniach bądź delegował upoważnioną przez siebie osobę. Ponadto profesorowie Cenckiewicz, Draus, Polak i Wolsza uczestniczyli w pracach komisji konkursu im. Władysława Pobóg-Malinowskiego na „Najlepszy Debiut Historyczny Roku”, w którym nagradzane są niepublikowane prace magisterskie i doktorskie poświęcone historii Polski i Polaków w XX w.

Należy dodać, że członkowie Kolegium brali udział nie tylko w posiedzeniach, ale także aktywnie uczestniczyli w uroczystościach i przedsięwzięciach organizowanych lub współorganizowanych przez Instytut, związanych z jego ustawowymi celami i misją.

Profesor Cenckiewicz jako redaktor zbioru pism Ignacego Matuszewskiego wydanego przez IPN uczestniczył w promocjach książki *Ignacy Matuszewski. Pisma wybrane* w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” IPN w Krakowie (5 lutego) oraz w Centrum Edukacyjnym w Szczecinie (30 stycznia). Wziął udział w warszawskiej edycji biegu Tropem Wilczym ku pamięci Żołnierzy Wyklętych, którego partnerem edukacyjnym jest corocznie IPN (1 marca). Wspólnie z prezesem IPN dr. Jarosławem Szarkiem, wiceprezesami dr. Mateuszem Szpytmą, dr. hab. Krzysztofem Szwagrzykiem oraz Janem Basterem, Pawłem Kurtyką, sędzią Bogusławem Nizieńskim, Barbarą Fedyszak-Radziejowską oraz historykiem Władysławem Teofilem Bartoszewskim uczestniczył w odsłonięciu tablicy poświęconej śp. Januszowi Kurtyce w nowym budynku Centrali IPN w Warszawie (13 sierpnia). W przeddzień obchodów 100. rocznicy bitwy warszawskiej, wspólnie z zastępcą prezesa IPN Janem Basterem oraz prof. Tadeuszem Mostowskim i Tomaszem Słowińskim odsłonił tablicę upamiętniającą Halinę Konopacką i płk. dypl. Ignacego Matuszewskiego przy ul. Filtrowej w Warszawie, gdzie przed laty mieszkał bohater polskiej niepodległości oraz jego żona, pierwsza dama polskiej lekkoatletyki w II Rzeczypospolitej (14 sierpnia). Uczestniczył w zorganizowanej przez Instytut Pamięci Narodowej, Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Muzeum Józefa Piłsudskiego debacie poświęconej wojnie polsko-bolszewickiej i jej kulminacyjnemu punktowi – bitwie warszawskiej w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku (20 sierpnia). Wziął udział w uroczystości odsłonięcia tablicy poświęconej śp. Wojciechowi Ziemińskiemu, głównemu inicjatorowi budowy pomnika Poległym i Pomordowanym na Wschodzie na warszawskim Muranowie zorgani-

zowanej m.in. przez Instytut Pamięci Narodowej (17 września). Uczestniczył w otwarciu przez prezesa IPN dr. Jarosława Szarka wystawy *Tu rodziła się Solidarność* na pl. Piłsudskiego w Warszawie, połączonym z udekorowaniem bohaterów Krzyżami Wolności i Solidarności (28 sierpnia). Wziął udział w obchodach 40. rocznicy porozumień sierpniowych w Gdyni (29–31 sierpnia). Ponadto w dwunastym numerze „Biuletynu IPN” ukazał się artykuł prof. Cenckiewicza *Zbrodnia nieukarana i bitwa o pamięć*, poświęcony wydarzeniom Grudnia '70 na Wybrzeżu.

Profesor Draus wraz z prof. Włodzimierzem Suleją (BBH IPN), dr. Ryszardem Oleszkowiczem (Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego) oraz dr. Rafałem Leśkiewiczem (BBH IPN) wziął udział w dyskusji „Wspomnienie o Zbigniewie Nawrockim (1959–2017)”, która odbyła się podczas spotkania zatytułowanego „W służbie dla prawdy” w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie (21 stycznia). Spotkaniu towarzyszyła prezentacja publikacji IPN poświęconej Zbigniewowi Nawrockiemu *W służbie dla prawdy. Prace historyczne dedykowane Zbigniewowi Nawrockiemu (1959–2017)*. Kolejna prezentacja publikacji z udziałem m.in. prof. Drausa odbyła się w sali konferencyjnej IPN w Rzeszowie (28 lutego).

Profesor Polak wraz z dyrektorem gdańskiego oddziału IPN prof. Mirosławem Golonem oraz naczelnik Delegatury w Bydgoszczy Edytą Cisewską reprezentował Instytut Pamięci Narodowej w Gólabiu-Dobrzyniu podczas uroczystości upamiętniających 100. rocznicę powrotu Pomorza i Kujaw do Polski (17 stycznia). Oprócz przedstawicieli władz państwowych i samorządowych wziął udział w obchodach z okazji 100. rocznicy przyłączenia Kowalewa Pomorskiego do Polski (21 stycznia). Z okazji 119. rocznicy urodzin rtm. Witolda Pileckiego wspólnie z Karolem Wojtasikiem (w imieniu posła do Parlamentu Europejskiego Kosmy Złotowskiego) oraz posłem na Sejm RP dr. hab. Zbigniewem Girzyńskim złożył wieniec pod pomnikiem Żołnierzy Wyklętych w Toruniu (13 maja). Z okazji 100. rocznicy urodzin Jana Pawła II w towarzystwie prof. Mirosława Golona oddał hołd Ojcu Świętemu, uczestnicząc we mszy św. w toruńskiej katedrze świętych Janów oraz składając kwiaty pod papieskimi upamiętnieniami w Toruniu (18 maja). Wziął udział w otwarciu wystawy IPN *Tu rodziła się Solidarność* w Bydgoszczy (1 lipca). Z okazji 40. rocznicy powstania Niezależnego Zrzeszenia Studentów została przygotowana wystawa *NZS – pokolenia przemian 1980–2020*, w której otwarciu w Bydgoszczy wziął udział prof. Wojciech Polak oraz delegacja Delegatury w Bydgoszczy na czele z dyrektorem IPN Gdańsk prof. Mirosławem Golonem (9 października). Uczestniczył wraz z prezesem IPN dr. Jarosławem Szarkiem w odsłonięciu tablicy pamiątkowej i otwarciu wystawy z okazji obchodów 100. rocznicy plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu w Lubstynku (10 lipca). W 77. rocznicę krwawej niedzieli na Wołyniu wspólnie z prof. Mirosławem Golonem złożył kwiaty pod Tryptykiem Wołyńskim przy parafii Miłosierdzia Bożego w Toruniu, a także w kościele św. Jakuba w Toruniu przy grobowcu biskupa łuckiego (wołyńskiego) Adolfa Szelażka (1865–1950) i tablicy upamiętniającej ofiary nacjonalistów ukraińskich w województwach łuckim, stanisławowskim, tarnopolskim i lwowskim (11 lipca). Jako członek zespołu ds. strategii działań naukowych w IPN wspólnie z zastępcą prezesa dr. Mateuszem Szpytmą, prof. Filipem Musiałem i prof. Włodzimierzem Suleją wziął udział w spotkaniu zespołu (28 lipca). Wspólnie z dr. Jarosławem Szarkiem udzielili wywiadu „Gazecie Polskiej Codziennej” na temat wydanego przez Kolegium IPN oświadczenia dotyczącego przeniesienia pionu śledczego IPN do struktur prokuratury powszechnej (31 lipca). W ramach obchodów Święta Wojska Polskiego i 100. rocznicy bitwy warszawskiej wspólnie z prezesem IPN dr. Jarosławem Szarkiem wziął udział w uroczystości odsłonięcia pomnika Poległych Żołnierzy Wojsk Balonowych w Parku Miejskim na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu (14 sierpnia). Publikacja prof. Wojciecha Polaka i Sylwii Galij-Skarbińskiej *Zbrodnia i grabież* otrzymała Nagrodę FENIKS 2020 w kategorii: Historia.

Profesor Wolsza reprezentując Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej, wystąpił z wykładem *Więzienia stalinowskie, obozy i środki pracy w Polsce 1945–1956. System – codzienność – represje* w ramach cyklu pt. „Spotkania z historią” w Muzeum Ziemi Otwockiej (25 stycznia). W Centrum Edukacyjnym IPN w Warszawie razem z prof. Małgorzatą Gmurczyk-Wrońską, prof. Markiem Kornatem oraz dr. hab. Waldemarem Grabowskim wziął udział w dyskusji panelowej „Refleksje o Jałcie”

w 75. rocznicę konferencji wielkich mocarstw w Jałcie na Krymie (10 lutego). Wspólnie z prof. dr hab. Danutą Jastrzębską-Golonkową, Alvydasem Nikžentaitisem i prof. dr. hab. Włodzimierzem Suleją był redaktorem publikacji wydanej przez IPN *Bez emocji. Polsko-litewski dialog o Józefie Piłsudskim*. W czwartym numerze „Biuletynu IPN” ukazał się artykuł prof. Wolszy *Katyn 1940 r. Świadkowie i świadectwa*, poświęcony osiemdziesiątej rocznicy zbrodni katyńskiej. Profesor Wolsza był moderatorem konferencji naukowej *General Władysław Anders. Żołnierz i polityk – w 50. rocznicę śmierci*, która odbyła się w Warszawie (8 września). W dodatku do „Rzeczpospolitej” pt.: *General Anders* ukazał się jego artykuł *Niezlomny na emigracji* (8 września). Wziął udział w promocji płyty „Sprawa Katynia” z wykładem prof. Stanisława Swianiewicza wydanej przez IPN, która odbyła się w Giżycku (17 września). Do płyty dołączono tekst prof. Wolszy pt. *Świadek z pierwszej ręki – prof. por. Stanisław Swianiewicz*. Wziął także udział w konferencji naukowej w 40. rocznicę powstania NSZZ „Solidarność” w Lubinie zorganizowanej wspólnie przez marszałek Sejmu RP, Elżbietę Witek, IPN oraz Zarząd Regionu Zagłębie Miedziowe „Solidarność” (29 września). Uczestniczył ponadto w ogólnopolskiej konferencji naukowej *W 100-lecie Bitwy Warszawskiej* w Łasku w panelu dyskusyjnym „Znaczenie Bitwy Warszawskiej 1920 r.” wraz z prof. Przemysławem Hauserem, prof. Januszem Odziemkowskim, prof. Tomaszem Schrammem oraz prof. Włodzimierzem Suleją (15–16 października). Jako juror wziął udział w turnieju finałowym V edycji Debat Historycznych IPN (7–9 grudnia).

Książd prof. Marecki podczas ogólnopolskiej konferencji naukowej *Biskupi w rzeczywistości politycznej Polski „ludowej”*, która odbyła się w Warszawie, wygłosił wykład *Działalność bp. Franciszka Jopa jako wikariusza kapitulnego archidiecezji krakowskiej* (12–13 lutego). Razem z dr. hab. Konradem Białeckim, dr. hab. Ryszardem Gryzem, dr. hab. Rafałem Łatką, dr. Bartłojem Noszczakiem i ks. dr. hab. Dominikiem Zamiatałą wziął udział w dyskusji panelowej: „UdsW jako narzędzie polityki władz PRL (1957–1975)”, która odbyła się w ramach ogólnopolskiej konferencji naukowej *Urząd ds. Wyznań: struktury, działalność, ludzie w latach 1957–1975* w Wólce Magierowej (1–3 września). Uczestniczył w ogólnopolskiej konferencji w Trzebnicy *Kościół Katolicki na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 1956–1965*, gdzie wygłosił wykład *Kwestie społeczno-polityczne w listach Konferencji Episkopatu Polski kierowanych do wiernych w latach 1956–1965* (8 października). Razem z prof. Piotrem Franaszkiem oraz przedstawicielami OIPN w Krakowie uczcili 77. rocznicę krwawej niedzieli na Wołyniu w Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej. Przewodniczył mszy św. odprawionej w kościele karmelitów pw. Niepokalanego Poczęcia NMP oraz na Cmentarzu Rakowickim (11 lipca). Książd prof. Marecki został wyróżniony za całokształt dorobku naukowego podczas Gali Nauki Polskiej w Toruniu, a za całokształt dokonań ze szczególnym uwzględnieniem dorobku dotyczącego historii Kościoła katolickiego w Polsce otrzymał nagrodę specjalną FENIKS 2020.

Z okazji 40. rocznicy powstania „Solidarności” red. Wyszowski uczestniczył w konferencji prasowej, która odbyła się w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia” w Warszawie (26 sierpnia). Wziął udział w uroczystym odsłonięciu przez prezesa IPN dr. Jarosława Szarka trzech tablic pamiątkowych przygotowanych przez IPN Gdańsk poświęconych działaczom Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża i Solidarności (31 sierpnia).

Redaktor Wildstein był uczestnikiem panelu dyskusyjnego współorganizowanego przez Instytut Pamięci Narodowej i Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej „Rola Twórców w Edukacji Historycznej i Patriotycznej Młodzieży” w ramach XV Festiwalu Polonijnego Losy Polaków (14 listopada). Wziął udział w dyskusji online pt.: „Współczesne oblicza totalitaryzmów” z cyklu „Polska na froncie sporów cywilizacyjnych” wraz z dr. hab. prof. Andrzejem Zybertowiczem, Piotrem Woyciechowskim oraz dr. Barbarą Stanisławczyk-Żyłą w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia” w Warszawie (30 listopada). Podczas XII Festiwalu „Niepokorni, Niezlomni, Wyklęci” otrzymał nagrodę literacką im. błog. ks. Władysława Bukowińskiego za umiejętne opowiadanie historii w literaturze.

Profesor Nowak wziął udział we wspólnym projekcie Instytutu Pamięci Narodowej i Instytutu Nowych Mediów w stulecie bitwy warszawskiej „Opowiadamy Polskę Światu”. Jego artykuł, w którym wyjaśnił kontekst batalii, ukazał się m.in. w Niemczech, Włoszech, Francji, Czechach, Chorwacji, Serbii, Litwie, Łotwie, Malcie, Grecji, Algierii i Indonezji. W „Biuletynie IPN” nr 1–2/2020 ukazała się rozmowa Anny Zechenter z prof. Andrzejem Nowakiem *Piłsudskiego projekt wschodni*. Profesor udzielił ponadto wywiadu Filipowi Gańczakowi *Drogi do Niepodległości*, który został przytoczony 1 lipca na portalu IPN „Przystanek Historia”. Publikacja prof. Andrzeja Nowaka *Dzieje Polski. Tom 4 (1468–1572)* otrzymała nagrodę Książki Roku przyznawanej przez Redakcję „Magazynu Literackiego Książki”. Profesor Nowak otrzymał Nagrodę Mediów Publicznych w kategorii „Słowo” oraz „Złoty BohaterON” w kategorii „Osoba publiczna” za pobudzanie do myślenia o historii jako żywej nauce i ważnej składowej tożsamości naszego społeczeństwa. Został także laureatem Nagrody im. Janusza Kurtyki za książkę *Pierwsza zdrada Zachodu. 1920 – zapomniany appeasement*.

W gronie członków Kolegium zasiadają znani i cenieni badacze historii zarówno Polski, jak i świata, zaangażowani uczestnicy wydarzeń historycznych, działacze opozycji antykomunistycznej, publicyści, wykładowcy akademicki, dlatego też jako eksperci często zabierają głos publicznie. Uczestniczą w konferencjach naukowych organizowanych przez uczelnie wyższe, stowarzyszenia, fundacje – nie tylko w Polsce, ale także za granicą, biorą udział w dyskusjach na temat książek dotyczących interesującej ich problematyki bądź odkrywają kulisy ważnych wydarzeń historycznych podczas obchodzonych rocznic. Profesor Andrzej Nowak wielokrotnie jako sowietolog pisał na temat zakłamywania historii przez rosyjskie media przedstawiające Związek Sowiecki jako wyzwolicieła Polski, o polityce historycznej Federacji Rosyjskiej oraz o znaczeniu bitwy warszawskiej, zabierał głos podczas uroczystości obchodów: sowieckiej agresji na Polskę, 80. rocznicy zbrodni katyńskiej. Niejednokrotnie wypowiadał się na temat przeciwstawienia się prawdzie historycznej przez władze rosyjskie, mówił o Polakach narażających własne życie w okresie II wojny światowej ratujących Żydów, w wywiadach odnosił się do 76. rocznicy rzezi mieszkańców warszawskiej Woli, przybliżał postać rtm. Witolda Pileckiego oraz „żołnierzy niezłomnych”, udzielał wywiadów w związku z rocznicą zamordowania ks. Jerzego Popiełuszki, przybliżał wydarzenia sprzed 60 lat, gdy mieszkańcy Nowej Huty stanęli w obronie krzyża, a także na temat stanu wojennego. Profesor Tadeusz Wolsza wielokrotnie podnosił kwestię 80. rocznicy zbrodni katyńskiej, zarówno w audycjach radiowych, jak i artykułach prasowych. Profesor Sławomir Cenckiewicz wypowiadał się w 81. rocznicę napaści Związku Sowieckiego na Polskę, w 10. rocznicę katastrofy smoleńskiej przypominał postać Anny Walentynowicz, a także na temat Sierpnia '80 i „Solidarności”. Krzysztof Wyszowski jako działacz opozycji antykomunistycznej szeroko komentował wydarzenia związane z 40. rocznicą Sierpnia '80 oraz 42. rocznicą powstania Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża. Wspominał Annę Walentynowicz, działaczkę społeczną i opozycjonistkę w okresie PRL oraz Andrzeja Gwiazdę współtwórcę Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża i NSZZ „Solidarność”, jednego z liderów strajku w Stoczni Gdańskiej, negocjatora porozumień sierpniowych, działacza podziemia, przeciwnika porozumienia z władzami PRL oraz jego małżonkę Joannę Dudę-Gwiazdę.